

6.21 SELEKSJON AV STAMFISK I SJØ

Formål:

- Sikre at utvelgelsen skjer i tråd med avlsmål.
- Sikre at kun den beste fisken fra de utvalgte familiene blir tatt ut som stamfisk for rognproduksjon og reproduksjon av avlskjerne.
- Sikre skånsom behandling av fisken.

Ansvarlig for utførelse:

- Leder har ansvaret for at prosedyren blir fulgt, samt kommunikasjon med AFGC.

Utførelse:

Utførelse merkefisk:

1. Samle fisken ved bruk av orkastenot. Fisken bør ikke stå i orkastnota lengre enn 2 timer.
2. Fisken håves skånsomt i bedøvelsesbasseng.
3. Fisken scannes for avlesning av pit-tag
4. måling og registrering av vekt, lengde, lyter, hann, ho, kjønnsmoden/gjellfisk
5. Fisk som skal brukes til reproduksjon av avlskjerne og/eller i kommersiell rognproduksjon velges ut v.h.a. dataprogram levert av AFGC
6. Fisk som er plukket ut til stamfisk merkes med nummerert gjelleklips som journalføres.
7. fisk som avviker vesentlig fra middelet kan likevel destrueres.

Utførelse, hunnfiskgrupper:

1. Samle fisken ved bruk av orkastenot. Fisken bør ikke stå i orkastnota lengre enn 2 timer.
2. Fisken håves eller pumpes skånsomt i bedøvelsesbasseng, eventuelt direkte på sorteringsbord
3. Vurder om hunnfisk blir kjønnsmoden etter følgende kriterier: farge, form, gatt.
4. Fisk som skal brukes i rognproduksjon bør plukkes ut blant 60% av den største fisken.
5. Fisk med lyter tas ikke ut som stamfisk.
6. Stamfisk skal ha en generell fin/normal form.

6.20b PRØVETAKING AV SJØVANN

MÅL:

Dokumentere optimal vannkvalitet til stamfisken.

Optimal vannkvalitet er iflg. «Kvalitetsforskrift for fisk og fiskevarer» at antal E-coli bakterier er $< 10/100\text{ml}$.

HYPPIGHET:

Kvar 12.måned skal det sendast ein sjøvannsprøve inn til analyse. Avtal med fiskehelseveterinær i god tid at dei tar med seg det utstyr som trengs for å ta prøvane.

ANALYSE:

Prøven skal analyserast for E-coli bakterier på eit akkreditert laboratorium.

STAD:

Sjøvannsprøven skal takast ifrå den merden som ligg nermast til boligkvarter/flåte.

Det skal nyttast «vannhentar» og prøven skal takast mellom 2m og 10m under overflata.

Sjøvannsprøven skal vera på minst 500ml.

HANDLINGSPLAN:

Dersom antal E-coli bakterier er $> 10/100\text{ml}$ skal det:

- takast ny sjøvannsprøve frå same stad seinast 2 månader etter den forrige
- samtidig skal det takast ein tilsvarande prøve frå eit referansepunkt minst 500 meter frå stamfiskanlegget. Dette for å kontrollera om det er «naturlege» E-coli-verdiar i sjøvatnet som ligg $>10/100\text{ml}$.

Dersom vannprøven frå stamfiskanlegget framleis er $>10/100\text{ml}$ og referanseanlegget viser $<10/100\text{ml}$ skal det innan 3 månader monterast forbrenningstolett eller tilsvarande på lokaliteten.

Dersom begge vannprøvane viser $>10/100\text{ml}$, må det vurderast å søkja om flytting av lokaliteten.

6.20 PRODUKSJON AV STAMFISK I SJØ

Formål:

- Sikre optimale forhold for stamfisk i sjø samt god dokumentasjon av produksjon og miljødata

Ansvarlig for utførelse:

- Driftsleder og røktere på stamfiskanlegg har ansvaret for den daglige driften på anlegget.
- Leder på stamfiskanlegget har det overordnede ansvaret for at prosedyren blir fulgt opp og at røkter på lokalitet har den nødvendige opplæringen.

Utførelse:

- Den daglige driften av stamfiskanlegget skal utføres i henhold til IK-Akvakulturforskriften.
- Sentrale punkt for produksjon av stamfisk for SalmoBreed er:
  - Rutinemessig desinfisering av utstyr/personell og besøkende på anlegget
  - Det skal gjennomføres veterinærkontroll hver måned. Veterinæren lager en skriftlig rapport fra kontrollen, og denne skal oppbevares på anlegget.
  - Ved mistanke om sykdommer eller økning i dødelighet skal veterinær kontaktes umiddelbart.

6.15 UTTAK AV DØDFISK OG SVIMARAR TIL OBDUKSJON

Formål:

- Sikre at eventuell smitt sykdomsutbrudd blir oppdaget på et tidlig stadie. Sikre dokumentasjon av stamfisk.

Ansvarlig for utførelse:

- Driftsleder er ansvarlig for at prosedyren blir gjennomført og at ansatte har nødvendig opplæring. Driftsleder er ansvarlig for å hente inn veterinær/fiskehelsebiolog dersom dette er nødvendig. Produksjonssjef skal varsles om eventuelle sykdomsutbrudd.

Definisjon:

Med stamfisk menes her fiskegruppe med potensiell stamfisk siste 9 måneder i sjø før stryking.

Fisk som skal obduseres:

- Selvdød
- Svimere
- Avlivet "frisk" fisk under og etter stryking.

Utførelse:

- All slik stamfisk skal obduseres av veterinær/fiskehelsebiolog (V/F) eller ansatt i anlegget som har fått opplæring.
- V/F skal inspisere anlegget og obdusere dødfisk og svimere minst 1 gang pr. måned. (Hvis ikke offentlige- eller kundekrav krever annet).
- Det skal føres journaler over obdusert fisk, funn og eventuelle laboratorieprøver.
- Av journalene skal det fremgå hvilke funn som er gjort og eventuelle diagnoser.

- V/F skal på faglig basis ta beslutning om det skal tas prøver og hvilke. Ved obduksjon utført av ansatt, må denne ta ut prøver etter opplegg i kodeskjema. Eventuelt må fisk med obduksjonsfunn merket B fryses ned.

Siden det ikke skal føres noen database for dødfiskregistreringer, så er det opp til den enkelte Fiskehelsetjeneste å bestemme hvordan man fører en dokumentasjon, minimale registreringer er angitt i tabell nederst på siden.

- Ved mistanke om smittsom sykdom (gruppe A eller B sykdom i Fiskesykdomsloven + PD) skal diagnose eventuelt verifiseres ved Veterinærinstituttet (godkjent laboratorium).
- Ved verifisering av smittsom sykdom skal daglig leder SalmoBreed varsles umiddelbart

For mer informasjon les prosedyre 3.10 Beredskapsplan.

Døde brukte hanner:

Disse må føres i eget skjema eller tydelig merkes i dødfiskregistreringen. De siste 9 mnd før stryking skal all selvdød fisk samt svimere obduseres

Registrering av døde stamfisk

År:		Veke nr.:		Avdeling:	
-----	--	-----------	--	-----------	--

	Døde Mandag	Døde Tirsdag	Døde Onsdag	Døde Torsdag	Døde Fredag
Kar nr					
	6.15 Uttak av dødfisk og svimarar til obduksjon				Rev 13 / 2012-07-16

Registrering av døde

År	Veke nr.							Andeling:
	Døde Mandag	Døde Tirsdag	Døde Onsdag	Døde Torsdag	Døde Fredag	Døde Lørdag	Døde Søndag	
Kar nr								

6.10 RENGJØRINGSRUTINER

Formål:

- Sikre god hygiene
- Forhindre smittespredning av sykdommer

Ansvarlig for utførelse:

- Driftsleder har ansvar for at prosedyren blir fulgt

Utførelse:

- Utstyr, som håver, bøtter og annet løst utstyr desinfiseres ved å legges i bad med desinfeksjonsmiddel.
- Når ein inkubator er tømt og det planlegges å bruke denne til innkubering av ny rogn, må inkubator demonteres, vaskes og desinfiseres
- Alle gulv i produksjonslokale spyles av daglig
- Maskiner (sorteringsmaskiner) demonteres og rengjøres etter bruk
- Klær, kjæledresser, hansker som er i daglig bruk vaskes i vaskemaskin en gang i uken eller dersom plagget er synlig skittent

Vedlegg:

Skjema for vask av gulv og toalett

Brukerinnstruks - kjemikalier

Lege: 113 5619 2360 5639 2195

Gift info sentralen: 2260 8460

Produkt	Type kjemikalie	Blandingsforhold	Virketid	Bruksområde	Vemettiltak	Førstehjelp:
Kombiren Perfect FC 226	Såpe - (kraftvask)	1:10	10 min	kar / gulv eller lignende	Hud/kropp: dress/hansker	Skyll straks med mye v
ARROW					Øyne: briller/skjerm	Skyll vedvarende med
Tufstuf	Såpe for handvask				Hals/svelg: maske (filter A)	Fremkall ikke brekning
ARROW					Hud/kropp:	Skyll av med vann.
Perfect tøyvask	Vaskemiddel - klær	1 kopp/vask		Vaskemaskin	Øyne:	Skyll med vann i 15 mi
ARROW					Hals/svelg:	Fremkall ikke brekning
Virkon S	Desinfeksjon virus/bakterier	1 målebeger pr 10 ltr vann	10 min	Desinfiseringskar	Hud/kropp: hansker	Skyll straks med mye v
					Øyne: briller/skjerm	Skyll med vann i 15 mi
					Hals/svelg: maske (filter A)	Fremkall ikke brekning
Halamid	Desinfeksjon virus/bakterier	1 pose pr 10 ltr vann	10 min	Desinfiseringskar	Hud/kropp: dress/hansker	Skyll med rikelige men
					Øyne: briller/skjerm	Skyll med vann i 15 mi
					Hals/svelg: maske (filter A)	Fremkall ikke brekning
Sprit	Desinfeksjon	1 : 10	10 min	Handdispensere Lavtrykksprøyter Trakkematter ved minusgr.	Hud/kropp: dress/hansker	Skyll med rikelige men
					Øyne: briller/skjerm	Skyll med vann i 15 mi
					Hals/svelg: maske (filter A)	Gi drikke - fremkall bre
Kaustisk soda	"Vaskemiddel"			Reingjøring av varmevekslere	Hud/kropp: dress/hansker	Skyll med rikelige men
					Øyne: briller/skjerm	Skyll vedvarende med

Hyposan	Daglig reingjøring av varmeveksler	2-3 dl i avløpsrenne		Hals/svelg: maske (filter A) Hud/kropp: dress/hansker Øyne: briller/skjerm	Gi vann - fremkall ikke Skylt med rikelige men Skylt vedvarende med Fremkall ikke brekning
ARROW					
Formalin		1 : 4.000	behandling - fisk	Hals/svelg: dress/hansker Hud/kropp: briller/skjerm Øyne: maske (filter A)	Skylt med rikelige men Skylt vedvarende med Gi vann/melk - fremkall Skylt med rikelige men skade
Ensilox	Syre	50 ltr / 1000 ltr	PH-justering av ensilasje	Hud/kropp: dress/hansker Øyne: maske (filter A) Hals/svelg:	Skylt vedvarende med Fremkall ikke brekning Skylt med rikelige men skade
Softacid	Syre	50 ltr / 1000 ltr	PH-justering av ensilasje	Hud/kropp: dress/hansker Øyne: maske (filter A) Hals/svelg:	Skylt vedvarende med Fremkall ikke brekning

Dette er korfattet informasjon - se produktdatablad for mer utfyllende opplysninger

Trakkematter og lavtrykkssprøyter må merkes med innhold og dato for fylling